

สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการ
เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์

ยุพรัตน์ กงจีน

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการ
เล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์
เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ "

ของ ยุพารัตน์ กงจีน

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่อง	สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	ยุพารัตน์ กงจีน
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปิตตา
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	การศึกษาสภาพและแนวทาง, การจัดประสบการณ์เรียนรู้, การเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์และ 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน 77 คน นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 33 คน ที่ปฏิบัติงานในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 คน สุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร 4) ด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี และ 5) ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตาม

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน และ 2) แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเครื่องมือสื่อสารหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน

Title STATE AND GUIDELINES FOR TEACHER'S OPERATION APPROACH THAT PROVIDES LEARNING EXPERIENCES AND PLAYING TO DEVELOP EARLY CHILDHOOD ACCORDING TO NATIONAL STANDARD FOR EARLY CHILDHOOD OF CHILD DEVELOPMENT CENTER, LOMSAK LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, PETCHABOON PROVINCE

Author YUPARAT KONGJEEN

Advisor Assistant Professor Tussana Siputta, Ph.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2021

Keywords Study about condition and guidelines, Learning experience arrangement, Playing to develop early childhood

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) To study about teacher's operation condition that provides learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province , 2) To study about guidelines for teacher's operation approach that provides learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province. A sample was selected from 21 school administrators, 77 school chiefs, 33 educators who working in Lomsak local government organization, Petchaboon province in the academic year 2021, a total of 103 people. Random by stratified sampling. Research Instrument was the questionnaire with 1-5 Likert's scale about condition and teacher's operation approach that provides learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province. Data was collected by percentage, mean and standard deviation . 2) Semi-structured Interview about condition and teacher's operation approach that provides

learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province. Data was collected by content Analysis .The results of the research showed that 1) Teacher's operation condition that provides learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province was at much level. The aspect with the highest level of practice was physical development encouraging and health care, followed by Intellectual, language and communication encouraging, and the aspect with the least level of practice was care and comprehensively development. 2) Teacher's operation approach that provides learning experiences and playing to develop early childhood according to National Standard for Early Childhood of Child Development Center, Lomsak local government organization, Petchaboon province was found that

In terms of care and comprehensively development should be organized learning experience plan that, School administrators and teachers should plan to develop a learning experience plan based on the early childhood education curriculum. and integrate content on the benefits and harms of screen communication tools Type of television, computer, tablet or smartphone

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด จนการวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ขาดรูปะชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.สทิธร เชาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรและนางสาวสุติมา ลาคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนพ่อนพวงเมืองอุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความสมบูรณ์และทรงคุณค่า

ขอบพระคุณพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม

ขอบพระคุณนางธัญญ์สุดา โพธิ์เจริญชัย นางจิตติรัตน์ ชาอุ่น นางปิยะณัฐ พลกล้า นายจรัญ พาปา และนางรัตนารณ์ เกศามูล ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ความอนุเคราะห์ให้คำตอบในการสัมภาษณ์

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาของผู้วิจัย และนิสิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษารุ่น 32 ทุก ๆ ท่าน ที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณ ทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ยุพรัตน์ กงจีน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1	14
บทนำ.....	14
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	14
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	16
ขอบเขตของการวิจัย.....	16
นิยามศัพท์เฉพาะ	19
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	24
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	28
การบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	40
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	41
บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์ เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์.....	62
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์ เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์.....	65
บทที่ 4 ผลการวิจัย	69
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์ เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	71
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์ เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	82
บทที่ 5 บทสรุป	95
อภิปรายผลการวิจัย	99
ข้อเสนอแนะ	105
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	105
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	106

บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	112
ประวัติผู้วิจัย	133

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 อัตราส่วนของครูอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็ก	44
ตาราง 2 การสรุปผลการประเมินของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ	50
ตาราง 3 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การ ดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	68
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับ การศึกษา และสถานภาพ	70
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานของครูที่ให้ การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	71
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแล การจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำ สัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน	72
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแล การจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำ สัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	74

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร76

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม พฤติกรรมและความเป็นพลเมืองดี78

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป80

ตาราง 11 สรุปแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....90

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	61
---------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นสถานศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและบริหารเพื่อกระจายโอกาสให้เด็กในท้องถิ่นและชุมชนต่าง ๆ ได้รับการทางการศึกษาโดยความร่วมมือของชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพตลอดจน เพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไปโดยดูแลและให้การศึกษาคูเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตามทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลหรือเมืองพัทยาที่ดี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน(มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คือ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า การดูแลเด็กการพัฒนาเด็กที่จะเติบโตเป็นอนาคตของชาตินั้น ในแต่ละช่วงวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ปฐมวัยเป็นช่วงที่สมองเติบโตได้มากที่สุด เด็กวัยนี้จึงมีความสามารถในการจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้มากซึ่งจะก่อร่างเป็นพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตใหญ่ทุกคนอยากเห็นเด็กเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันทั้งเรื่องการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนให้เด็กพึงกระทำในสิ่งที่จำเป็นต้องทำและไม่ทำในสิ่งที่ต้องไม่ทำ(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) และบุคคลที่มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการดูแลและพัฒนาเด็กก็คือครูถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมาก

ที่สุด ดังนั้นครูควรได้รับการฝึกฝนทักษะต่างๆอีกทั้งควรมีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย การส่งเสริมสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมและมีพฤติกรรมอนามัยที่ถูกต้องเหมาะสมและที่สำคัญคือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น ครูมีอิทธิพลต่อเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างมากต่อจากพ่อแม่ซึ่งเป็นครูคนแรกของผู้เรียนการที่จะให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นการวางรากฐานให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัย ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัดและภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ถือเป็นมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคงยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21 (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562)

การดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 21 แห่ง ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ายังไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้ครบทุกประเด็น (การประเมินคุณภาพการศึกษา, 2563) ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการบริหารงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลผลที่ได้จากการวิจัยใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เป็นไป σύμφωναมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปเสนอผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจรับรองคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลที่ได้จากวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของครูเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลที่ได้จากวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน หัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 77 คน นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 33 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 131 คน ที่ปฏิบัติงานในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2564

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน หัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 60 คน นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 คน ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2564 กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเคชีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ การดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน
- 3.2.2 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ
- 3.2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- 3.2.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรม และความเป็นพลเมืองดี
- 3.2.5 ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อใน
ขั้น ถัดไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลจากศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ขั้นตอนที่ 1 ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดในแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ 5 ด้าน 1. ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏักฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี 5. ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ได้แก่ แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏักฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี 5. ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดูแลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น หมายถึง การจัดประสบการณ์เป็นการจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคนเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรง พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ อันจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี 5. ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

1.1 ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน หมายถึง การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและประเมินผล การจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลายรวมถึงจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น จัดกิจกรรมเลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย มีการเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพตามความเหมาะสม

1.2 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ หมายถึง การดูแลจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอหลากหลาย เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย ไม่ซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์ มีการสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็ก ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก จัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมกรับประทานอาหารที่เหมาะสม และสุขนิสัยการกินที่ดีให้กับเด็ก ตลอดจนการดูแลและส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อให้เด็กมีเจตคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปริมาณที่เหมาะสม มีมารยาทและสุขนิสัยที่ดี

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร หมายถึง การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร การจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ผ่าน การ

เล่นอย่างอิสระ มีการส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหาด้วยตนเองในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิดผ่านการเล่นอย่างอิสระและได้นำเสนอ ผลงาน การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และ ลงมือทำของเด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงานของเด็ก รวมถึงเสริมประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฝึกฟัง พูด ถาม ตอบ เล่า และสนทนาตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการพัฒนา

1.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี หมายถึง การให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศที่ ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นคงทางอารมณ์เห็นคุณค่า และมีความภาคภูมิใจในตนเอง เสริมแรงทางบวกต่อพฤติกรรมที่ดี ชมเชย ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่าง เหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย ฝึกทักษะในการติดตาม กำกับ และประเมินตนเองด้วยการชวนให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการทำกิจกรรม รวมถึงส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง มีความรู้สึกดีต่อตนเอง แสดงออกด้านอารมณ์ โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรีตามความสนใจ และความถนัด

1.5 ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป หมายถึง การสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสุขภาพการเติบโต พัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความต้องการพิเศษ และปัญหาที่อาจพบได้เพื่อส่งต่อในขั้นถัดไป จัดให้พ่อแม่ ผู้ปกครองพาเด็กไปทำความรู้จักสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และพบครู หรือมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้ เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง มีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่งต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองรับทราบ และมีส่วนร่วมกัน พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง มาตรฐานกลางของประเทศที่ใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2562 เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก ปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัย

3. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์เป็นวัยที่พัฒนาการด้านต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงเป็นวัยที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 2 - 6 ปี ให้เด็กมีความพร้อม ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

5. ครู หมายถึง ครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เป็นบุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริม พัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

6. นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการศึกษา โดยศึกษา วิเคราะห์ วิจัย วางแผน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยหลักสูตร การสร้างและพัฒนาหลักสูตรของวิชาการต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของทางราชการ การวิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาหนังสือและแบบเรียน การวางแผนการศึกษา

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้าฝ่าย กอง/สำนักการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในนะหัวหน้าหน่วยงานระดับกองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดเล็ก หรือ ในฐานะหัวหน้าฝ่าย ที่มีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน บริหารจัดการจัดระบบงาน อำนาจการ สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจแก้ปัญหาในงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งมีลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

8. แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 2.1 หลักการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 2.2 การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์
 - 2.3 การประเมินพัฒนาการ
 - 2.4 การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - 2.5 การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
5. บริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความหมายของเด็กปฐมวัย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2551 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัย ไว้ว่า เด็กซึ่งอายุยังไม่ครบหกปีบริบูรณ์ และให้หมายรวมถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559, น. 1) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 2 - 5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Estes, (2004, P.304) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง ช่วงพัฒนาการของมนุษย์ในวัย 8 ขวบปีแรกของชีวิต

Copple & Bredekamp (2009) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Young Children” หมายถึง เด็กที่อยู่ในช่วงวัยแรกเกิดถึงแปดปี หรือในช่วงปฐมวัย (Early Childhood) ซึ่งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงอายุ ดังนี้

- 1) ช่วงวัยทารกและเตาะแตะ (The Infant and Toddler Years) คือ ช่วงอายุ 0-3 ปี
- 2) ช่วงวัยก่อนเข้าโรงเรียน (The Preschool Years) คือ ช่วงอายุ 3-5 ปี
- 3) ช่วงวัยอนุบาล (The Kindergarten Years) คือ ช่วงอายุ 5-6 ปี
- 4) ช่วงชั้นประถม (The Primary Grades) คือ ช่วงอายุ 6-8 ปี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 12) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 บริบูรณ์ และให้หมายรวมถึงทารกในครรภ์ มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดด้วย

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กที่มีช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เป็นช่วงวัยเริ่มต้นของการพัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและด้านสังคม จึง เป็นวัยที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้อย่างหลากหลาย เช่น กู๊ด (Good, 1973, น. 200) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลระยะ เริ่มต้นซึ่งถือว่าสำคัญ

มากเพราะถ้าหากว่าวางรากฐานให้แก่เด็กได้ดำเนินงานโดยมีเจตคติที่ถูกต้องมีนิสัยที่ดีตามความสามารถและความเหมาะสมกับวัยของเด็กก็จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาไปได้อย่างเต็มที่ทุกด้าน

ทัศนา แก้วพลอย (2554 อ้างถึงใน สมบัติ สิงห์คำ, 2550) กล่าวว่า การศึกษาเด็กปฐมวัย หมายถึง การให้การศึกษาแก่เด็กวัยเริ่มต้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและด้านสังคม ดังนั้น การคิดในวัยนี้ จึงมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545 อ้างถึงใน อรพรรณ รัตนวงศ์, 2551) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบแรก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจน ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่การพัฒนาเด็กโดยการจัดการเรียนการสอนให้ตรงระดับพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมให้ตรงกับความต้องการและความสนใจ สร้างความพร้อมให้เด็กเป็น ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีบุคลิกภาพ

กรมวิชาการ (2546, น. 13) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรม ที่เด็กพักอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

สมบัติ สิงห์คำ (2550, น. 15) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่จัดกับเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึง 5 ปี เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมโดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดีงาม มี จิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในอนาคต

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551, น.29) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่ แรกเกิดจนถึง 6 ปี เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมองซึ่งจะต่างไปจากการศึกษาระดับอื่นเพื่อมุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะก้าวเข้าสู่ระดับประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญที่ควรมีการวางแผนและจัดโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยหมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กเล็กที่มีอายุไม่เกิน 6 ปี เป็นการเตรียมความพร้อมในทุกๆด้านให้กับเด็กเพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ รวมถึงการเข้าสู่สังคมที่กว้างขึ้น

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต และเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว สนใจ อยากรู้ อยากเห็น มีการเลียนแบบผู้ใหญ่สิ่งที่เด็กเรียนรู้เหล่านี้ มีอิทธิพลต่อชีวิตในอนาคตของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud, 1951) เชื่อว่าประสบการณ์ในวัยเด็กจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ช่วงอายุที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างยิ่งคือ ช่วงอายุในเด็กปฐมวัยหากเด็กไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอในขั้นใดจะเกิดการชะงัก (fixation) และมีผลให้เกิดพฤติกรรมถดถอย (regression) เกิดความคับข้องใจมีปัญหต่อการพัฒนาของเด็ก ส่วนอีริกสัน (Erikson, 1963) ได้ให้ความเห็นว่าวัย 3 - 5 ปี เป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวหากสภาพแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ ช่วยสร้างเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดี เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นมีความคิดริเริ่ม ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมเด็กก็จะเกิดความคับข้องใจ มองโลกในแง่ร้ายและขาดความเชื่อมั่นในตนเองในด้านพัฒนา การ ทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย บลูม (Bloom) ได้ทำการวิจัยพบว่าสติปัญญาของเด็ก จะพัฒนาถึงร้อยละ 50 เมื่ออายุ 40 ปี โดยไม่ใช้วิธีบังคับ และจะเจริญถึงร้อยละ 80 เมื่ออายุ 8 ปี ส่วนอีกร้อยละ 20 จะพัฒนาในช่วงอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสติปัญญาของเด็กวัยนี้มีการพัฒนาในอัตราที่สูงที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2545, น. 5 อ้างถึงใน อรพรรณ รัตนวงศ์, 2551, น. 10)

พัชรี ชุ่มสวัสดิ์ (2551, น. 7) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้กับเด็กใน ระดับปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตที่จะสามารถเรียนรู้ และสร้างพัฒนาการทุกด้านของ ตนเองให้ครบถ้วนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อพร้อมที่จะรับกับประสบการณ์ใหม่ ที่แทรกซ้อนเข้ามาในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพฉะนั้นถ้าเด็กคนใดที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง และเหมาะสมในวัยนี้ย่อมส่งผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2562, น. 94) กล่าวว่า การดูแลสุขภาพและสุขอนามัยในเด็กแรกเกิดถึงช่วง อายุ 5 ปีเป็นช่วงระยะเวลาที่เด็กเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของการสร้างรากฐานชีวิตและจิตใจ ของมนุษย์ นอกจากนั้น ร่างกายจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วแล้ว สมอของเด็ก็เจริญเติบโตสูงสุดในช่วงวัยนี้ด้วย

ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับเด็กในการส่งเสริมการเจริญเติบโต ทางด้านร่างกาย เช่น รูปร่าง น้ำหนัก ส่วนสูง และ ปล่อยให้พัฒนาการของเด็กเกิดขึ้นเองตามวัยแต่ในปัจจุบัน ความรู้จากการศึกษาและความตื่นตัวในวิทยาการสมัยใหม่ ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากขึ้น ซึ่งนอกจาก ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก เช่น พันธุกรรมที่ได้รับจาก พ่อแม่แล้ว สิ่งแวดล้อมกับการเลี้ยงดูโดยการสร้างเสริมกิจกรรม กับเด็กผ่านการเล่นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่ผู้ปกครอง ควรหาในชีวิตประจำวันของเด็กรวมถึงให้การติดตามพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัยเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองจะละเลยไม่ได้ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีความสุขและมีคุณภาพต่อไป

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับเด็กอายุ 3-5 ปี มีความสำคัญต่อการวางรากฐานของชีวิต เด็กต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างต่อเนื่อง หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม เด็กจะสามารถ พัฒนาพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ชาติต่อไปใน อนาคต

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

สมบัติ สิงห์คำ (2550, น.18) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัย ไปพร้อมๆกันด้วย
3. ส่งเสริมสุขภาพจิต
4. ฝึกให้เด็กมีนิสัยซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย
5. ช่วยเหลือตนเอง
6. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย
7. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
8. มีความคิดสร้างสรรค์

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551, น. 12) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การมุ่งที่จะพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กเน้นถึงคุณค่าชีวิตของเด็กแต่ละ คนมีเสรีที่จะ

เรียนรู้จากประสบการณ์ สร้างและส่งเสริมให้เด็กได้มีทักษะต่างๆ ที่นำไปสู่การเป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่ได้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอน ในระดับชั้นประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กที่จะเรียนรู้เริ่มต้นจากการเรียนรู้ที่มีความสุขและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา เป็นการศึกษาที่มีรูปแบบ และจุดมุ่งหมายที่จัดแตกต่างกันออกไปตามสภาพความต้องการของแต่ละชุมชนและบริบทของสังคม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆอาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่นๆผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมมูติภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วยพอลิเมอร์อายุ 3 ปี สมองจะมีขนาดประมาณ 80 % ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถในการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า ”หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูและครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้นๆ ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้วโอกาสนั้นจะฝีกยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ 3 หรือ 5 เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ 3 – 5 ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัด คล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำๆ มาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติและ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ตามลำดับ

5. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมเช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศ พม่า ลาว กัมพูชาก็จะคล้ายคลึงกับคนไทยในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมนิยมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

จุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
2. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
3. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
 - 1.2 ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจมีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
3. พัฒนาการด้านสังคม
 - 3.1. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
 - 3.2 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - 4.1 สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.2 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี แบ่งการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็กออกเป็น 2 ช่วงอายุ ประกอบด้วย ช่วงอายุแรกเกิด-2 ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู และช่วงอายุ 2-3 ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู แต่ละช่วงอายุมีรายละเอียด ดังนี้

ช่วงอายุแรกเกิด-2 ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู เน้นการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ร่างกายตามความสามารถ ด้านอารมณ์จิตใจ ส่งเสริมการตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัย ด้านสังคม ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด และด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ภาษาเพื่อการ

สื่อสารส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวัย โดยมีแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการสร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสภาพอนามัยความปลอดภัย และการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวล แบบไทย

2. การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และตามความสามารถของวัย เช่น คว่ำ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามเด็กเล็ก เล่นม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ขี่จักรยานทรงตัวของเด็กเล็กโดยใช้เท้าช่วยไถ

3. การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อนิ้วมือ ให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเนหรือกะระยะทางของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเองในลักษณะใกล้กับไกล เช่น มองตามเครื่องแขวนหรือโมบายที่มีเสียงและสี (สำหรับขวบปีแรกควรเป็นโมบายสีขาวดำ) ร้อยลูกปัด ขนาดใหญ่ เล่นหยอดบล็อกกรูทรงกล่ง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล เล่นน้ำ เล่นปั้นแป้ง ใช้สีเทียน แท่งใหญ่วาดเขียนขีดเขียน เป็นต้น

4. การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น สบตา อุ้ม โอบกอด สัมผัส การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ตอบสนองต่อความรู้สึก ที่เด็กแสดงออกอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน ปลูกฝังการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว เป็นต้น

5. การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้ชิด โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็ก เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ เล่นจ้ำจี้ เล่นโยกเยก เล่นประกอบคำร้อง เช่น จันทรเจ้าเอ๋ย แมงมุม ตั้งไข่ล้ม หรือพาเด็กไปเดินเล่นนอกบ้าน พบปะเด็กอื่น หรือผู้ใหญ่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น พาไปบ้านญาติ พาไปร่วมกิจกรรมที่ศาสนสถาน

6. การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นการกระตุ้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าในการมองเห็นการได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง สีน้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเองกับกระจกเงา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน

7. การส่งเสริมการสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว เป็นการฝึกให้เด็กเรียนรู้ สิ่งรอบตัวผ่านเหตุการณ์ และสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่างๆ รู้จักสำรวจ และทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เช่น มองตามสิ่งของหันหา ที่มาของเสียง ค้นหาสิ่งของที่ปิดซ่อนจากสายตา กิจกรรมการทดลองง่ายๆ

8. การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นการฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียง เลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่ออวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิด และชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง ชี้ชวนและสอน ให้รู้จักชื่อเรียก สิ่งต่างๆ จากของจริง อ่านหนังสือนิทานภาพหรือร้องเพลงง่ายๆ ให้เด็กฟัง

9. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้เด็กได้แสดงออกทาง ความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชิดเขียนวาดรูปอย่างอิสระ การเล่นบล็อกขนาดใหญ่ เล่น ของเล่นสร้างสรรค์ พูดเล่าเรื่องตามจินตนาการ เล่นบทบาทสมมติ

ช่วงอายุ 2-3 ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กช่วงอายุ 2-3 ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้าน ร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็ก มีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการ เรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ 2-3 ปี เป็นสื่อกลางใน การจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนา เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิต

และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิต เด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่างๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่างๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูกทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติ รอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี เล่นออกกำลังกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหว และการทรงตัว การประสานกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียนขีดเขียน การปั้น การฉีก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเองการแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมติการชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจองการทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกัน หรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัยการเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทนรอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่างๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่ายๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่ายๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่จะให้เด็กอายุ 1 - 3 ปี เรียนรู้ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

1.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือการ

ขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

1.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การตกทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

1.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ เล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตรายการเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

1.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบ การณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

1. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
2. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
3. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
4. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
5. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
6. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
7. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
8. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
9. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
10. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและ

ชุมชน

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรประเมินให้ครอบคลุมครบทุกช่วงอายุ เพราะช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ควรสังเกตพัฒนาการเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขหรือบำบัด ฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด หลักในการประเมินพัฒนาการ มีดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
3. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก
4. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (เล่มสีชมพู และใช้คู่มือการเฝ้าระวังและพัฒนา การเด็กปฐมวัย(DSPM)ของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่นๆ
5. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนา การเหมาะสมตามวัย

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยจะนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีความเชื่อ และวิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันไปตามแนวความคิดและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่ตนเองอยู่อาศัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ฉบับนี้จะเป็นแนวทางให้พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ศึกษาปรัชญาการศึกษา หลักการ จุดหมาย เพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการพัฒนาเด็ก อย่างมีคุณภาพ
2. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนา การเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย ในกรณีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิด-6 ปี ให้ใช้แนว

ปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันเป็นกรอบการพัฒนาเด็ก และหากมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2-3 ปี ให้ใช้แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

3. ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยการสังเกตและบันทึกการเจริญเติบโต และพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนดรวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าหรือความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

4. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็วช้าต่างกัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบเด็ก หรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคน แต่ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการพัฒนา

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่จึงนำเด็กไปรับการเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยวางแผนหรือกำหนดแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตรงตามปรัชญาและหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับพ่อแม่ ครอบครัว บุคลากรทางสาธารณสุข ผู้เลี้ยงดูหรือผู้สอน คณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสเด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด หากพบความผิดปกติต้องช่วยเหลือ บำบัด ฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด โดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถนำเด็กไปรับบริการในการส่งเสริมพัฒนาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลศูนย์บริการทางสาธารณสุข ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงเข้ารับการศึกษานอกระบบหรือโรงเรียนเรียนรวม

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการเชื่อมต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือเป็นการเชื่อมต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด - 3 ปีกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี) การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กมีส่วนสำคัญเนื่องจากการพัฒนาต้องมีความต่อเนื่อง เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ยังไม่เอื้อต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปรับตัวของเด็กในรอยเชื่อมต่อการพัฒนา จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ผู้สอน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยควรปฏิบัติ ดังนี้

บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็ก มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น
2. เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่น มั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต
3. ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี
4. ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัยความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัย และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง
5. ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน
7. สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กรับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคน มีความสำคัญในการช่วยเหลือการปรับตัวของเด็ก ในระยะเชื่อมต่อนี้ โดยมีบทบาท ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็ก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็ก ข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็ก และครอบครัว
2. บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักในเรื่องการถ่วงดุลยภาพว่า เป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ต้องสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ มีความเมตตา ต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ
3. บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยน เช่น สัมผัสโอบกอด สบตา ใช้คำพูดที่ไพเราะ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กคนใหม่ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเล่นสิ่งใหม่ๆ ทดลองสิ่งใหม่ๆ ในที่ปลอดภัยตามลำพังบ้าง แต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ ในระยะแรกอาจยินยอมให้เด็กนำสิ่งของที่เด็กได้จากบ้านมาได้ครอบครั

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี สุขภาพจิตดีและมีความสุข มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

การบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่า สถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้าน การจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและผู้ด้อยโอกาส ตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเดิมอยู่ ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดการศึกษา การส่งเสริมการศึกษาและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547 ,น. 1) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึง ขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการพัฒนาผู้เรียนอย่างมี ประสิทธิภาพได้มาตรฐาน จึงได้แบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ ครอบคลุมลักษณะงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ความเป็นมาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ได้เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการพัฒนา คุณภาพ เด็กปฐมวัย จัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุก หน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษา สำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้า ประถมศึกษา โดยมีการประสานงานคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ฯ ทั้งสองคณะ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ อนุบาล) ร่วมกับคณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานฯ คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็ก และเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) นับว่าเป็นการปรับกระบวนทัศน์ ให้ใช้เด็ก เป็นที่ตั้งของการกำหนด มาตรฐาน คำนึงถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานการ

พัฒนามนุษย์แทนการใช้บริบทหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นที่ตั้ง การมีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับเดียวเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานร่วมจัดทำ ร่วมใช้เป็นหลักประกันการดำเนินงานให้เป็นแนวทางเดียวกันและประสานงาน เพื่อมุ่งเป้าหมายเดียวกัน คือการพัฒนาคุณภาพ จึงจำเป็น ที่จะต้องจัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ ประเมิน เพื่อพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทต่างๆ โดยผู้ใช้มีภูมิหลังและมาจากต้นสังกัดที่ แตกต่างกัน การจัดทำคู่มืออันนำไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ตามตัวบ่งชี้ และแบบประเมินต้องสร้างความเข้าใจ มีข้อมูลที่เหมาะกับการใช้งานและแหล่ง อ้างอิงเพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ อย่างทั่วถึง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัย สร้าง รากฐานที่แข็งแรงของพลเมืองคุณภาพต่อไป การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติมีดังนี้ 1. สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ กระบวนการประเมิน ประสานความร่วมมือเพื่อ พัฒนาคุณภาพ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วยการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำหรับบุคลากร ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน 4 กระทรวงหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน 2. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเป็น รูปธรรม 3. ดำเนินการให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ 4 กระทรวง และภาคี เครือข่ายดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างทั่วถึง เช่น เผยแพร่ในระบบ สารสนเทศและเทคโนโลยี ในเว็บไซต์ออนไลน์ สร้างความตระหนักในสื่อสาธารณะเพื่อให้ครอบครัว และสังคมมีส่วนร่วมรับรู้ และพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 4. มีการพัฒนาพิจารณา รวบรวมข้อมูล สรุปผลการติดตาม และรายงานความก้าวหน้า ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ในระดับท้องถิ่น อำเภอ รายงานต่อคณะกรรมการพัฒนา เด็กปฐมวัยระดับจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคง ของมนุษย์ (พม.) รายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) เสนอต่อ คณะรัฐมนตรี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

สาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการ ดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง อายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 26 ข้อ

มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการดูแล จัดประสบการณ์ เรียนรู้ และเล่น

จำนวน 5 ตัวบ่งชี้/ 20 ข้อ

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัย

3 ก แรกเกิด-2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) มี 2 ตัวบ่งชี้ 7 ข้อ

3 ข 3 ปี-6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) มี 7 ตัวบ่งชี้ 22 ข้อ

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

1.1.2 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1.3 บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.2.1 บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ

1.2.2 ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการ มี
คุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 ครูที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวุฒิการศึกษา/
คุณสมบัติเหมาะสม

1.2.4 บริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครูอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็กใน
แต่ละกลุ่มอายุ

ตาราง 1 อัตราส่วนของครูอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็ก

เด็ก(อายุ)	อัตราส่วนครู/ผู้ดูแลเด็ก:เด็ก(คน)	จำนวนเด็กในกลุ่มกิจกรรม
ต่ำกว่า 1 ปี	1:3	กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
ต่ำกว่า 2 ปี	1:5	กลุ่มละไม่เกิน 10 คน
ต่ำกว่า 3 ปี	1:10	กลุ่มละไม่เกิน 20 คน
3 ปี- ก่อนเข้า ป.1	1:15	กลุ่มละไม่เกิน 30 คน

ที่มา : มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (2562, น. 5)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.3.1 บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ

1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

1.3.3 จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อม

ภายนอกอาคาร

1.3.4 จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัย

เหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ

1.3.5 จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอ สะอาด เหมาะสม

กับระดับพัฒนาการของเด็ก

1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย

1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย

1.3.8 จัดให้มีระบบรับมือเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ฝึกระวังการเจริญเติบโต ของเด็ก และดูแล

การเจ็บป่วยเบื้องต้น

1.4.2 มีแผนและดำเนินการตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

1.4.3 อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัย และการใช้ประโยชน์

1.4.4 จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.4.5 จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก

1.4.6 จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุง ประกอบอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กาจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค

1.4.7 จัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

1.5.1 มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.2 การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วม

1.5.3 ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5.4 มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.1.1 มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล

2.1.2 จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย

2.1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น

2.1.4 เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย

2.1.5 เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.2.1 ให้เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป รับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอ และส่งเสริมพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม

2.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดูแล สุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

2.2.3 ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ

2.2.4 เฝ้าระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.3.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก

2.3.2 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฟัง ฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและสนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ

2.3.3 จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพ ฟัง เรื่องราว พูด เล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นตัวอย่างของการพูด และการอ่านที่ถูกต้อง

2.3.4 จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่างๆ สถานที่ และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

2.3.5 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัยโดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

2.4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด

2.4.3 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลุกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รักครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติ ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.5.1 จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร

2.5.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นแต่ละชั้น จนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ก เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

3.2.2 ก รายด้าน: เด็กมีพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ (Gross Motor)

3.2.3 ก รายด้าน: เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาสมวัย (Fine Motor Adaptive)

3.2.4 ก รายด้าน: เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language)

3.2.5 ก รายด้าน: เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (Expressive Language)

3.2.6 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (Personal Social)

สำหรับเด็ก อายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ข เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

3.1.2 ข เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย

3.1.3 ข เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.3.1 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย

3.3.2 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.4.1 ข เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย

3.4.2 ข เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงานศิลปะ ดนตรี กีฬา

3.4.3 ข เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.5.1 ข เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย

3.5.2 ข เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวนมิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย

3.5.3 ข เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย

3.5.4 ข เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย

3.5.5 ข เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.6.1 ข เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย

3.6.2 ข เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิด เขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ

3.6.3 ข เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ

3.6.4 ข เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.7.1 ข เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.7.2 ข เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย

3.7.3 ข เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3.7.4 ข เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน

การประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ที่เน้นการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาให้เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล พิจารณาตามตัวบ่งชี้เป็นรายข้อย่อย 4 ระดับคะแนน คือ ไม่ผ่าน (0) ผ่าน ขั้นต้น (1) ดี (2) และดีมาก (3) นำคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ แล้วนำมารวมกัน 3 ด้าน เฉลี่ยเป็น คะแนนรวม และนับจำนวนข้อที่ไม่ผ่านต้องปรับปรุง มาเป็นเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสรุปผลการประเมินของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา	
	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนข้อที่ต้องปรับปรุง
A ดีมาก	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ไม่มี
B ดี	ร้อยละ 60 - 79.99	1-7 ข้อ
C ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ร้อยละ 40 - 59.99	8-15 ข้อ
D ต้องปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ 40	16 ข้อขึ้นไป

ที่มา : มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (2562, น. 19)

ในกรณีที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานนี้ คือ ระดับคุณภาพ D (ต้องปรับปรุง) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับชุมชนและสังคมจะต้องช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้ดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต้นเป็นอย่างน้อย แต่ไม่ควรปรับลดเกณฑ์ให้ต่ำลง เนื่องจากมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ฉบับนี้ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ

และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อให้ ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มี โอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำเป็นการเพิ่มคุณภาพ ทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลาง ความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติประกอบไปด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการดูแล จัดประสบการณ์เรียนรู้ และเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัย มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติถือเป็น มาตรฐานขั้นพื้นฐานของประเทศซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุก หน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการ ให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตาม บริบท

บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

อำเภอหล่มสัก เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอำเภอขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 1,535.3 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 44 กิโลเมตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสักประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 21 แห่ง

ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและการ ศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับ ประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยหมวด 5 มาตรา 54 สาระของการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้กล่าวไว้ใน หน้าที่ของรัฐ ว่า

2.1 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัย เรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2.2 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา

เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2.3 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ
รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และภาค เอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และ
สนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วย
การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการ
ดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย
จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกาย
พิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ให้มีสิทธิ
และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถ
พิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4.การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ
สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
อย่างมีความสุข

5.กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่
เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจใน
ความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ
วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจน
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มี
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในเขต
พื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

5.2.1. การจัดการศึกษาในระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสอง
รูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียด ได้แก่

การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อน
ระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎหมายกระทรวง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 2-6 ปี โดยมีหลักการคือการเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถของเด็ก ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบการงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) และประเภทอาชีวศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

5.2.2. การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษา 2 ลักษณะ คือ การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยาย หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยให้สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจัดการศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม มีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณี คือ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อให้จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยสถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจากที่จัดอยู่เดิม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐปภัสร มาเวหา (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และการเรียนรู้รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการบุคลากร และด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

รัศมี ตูจินดา (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม มีการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ 2. แนวทางในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดทำแผนการศึกษา แผนการปฏิบัติงานแผนงบประมาณเฉพาะส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นรูปธรรม 2.2 ด้านบุคลากรควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ตรงตามสาขาวิชาและผ่านการอบรมหลักสูตรตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดครบถ้วน 100% 2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรพัฒนาอาคารและสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะสม มีความเป็นเอกเทศปลอดภัย ปลอดภัย และเหมาะสม กับเด็ก ควรมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิมให้ได้ตามมาตรฐานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งควรมีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 ปี 2.5 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้าน รวมทั้งมุ่งเน้นการ

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ 2.6 ด้านส่งเสริม
 เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือ
 โรงเรียนอื่น ๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นตั้งอยู่

จุไรรัตน์ วัชรอาสน์ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของ
 ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กก่อนวัย
 เรียนของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผู้ดูแล
 เด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนและการได้รับการพัฒนา
 ด้านความรู้ในการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนต่างกันมีการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียน
 ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การวิจัยนี้เสนอว่า ผู้ดูแลเด็กควรได้รับการอบรมส่งเสริม
 การปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพเพื่อส่งเสริม
 พัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กให้เหมาะสมตามวัย

จุฑารัตน์ ศรีสวด (2552) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัด
 การศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการ
 วิจัย พบว่า สภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
 พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพ
 ที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษา
 นครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
 และผู้ปกครอง แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สัดส่วนด้านอายุ และระดับชั้นขององค์การ
 บริหารส่วนตำบล ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ชนะชัย คงมั่น(2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
 แห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก การวิจัยครั้งนี้มี
 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนิน งานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและจัด ประสบการณ์การ
 เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 234 คน
 ได้มา ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สภาพการ
 ดำเนินงานของครู/ ผู้ดูแลเด็กในการดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็ก
 ปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรป ก ครง

ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ การเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คือ ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยน ผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไปมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

วันนิสาห์ แก้วแข็งขัน (2560) ได้ทำการศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการ เด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ 67.5 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย 6 ครั้ง ปี พ.ศ.2442, 2447, 2550, 2553, 2557 และ 2560 พบว่า สถานการณ์พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยยังคงที่และมีแนวโน้ม ลดลงที่ร้อยละ 71.7, 72.0, 67.7, 73.4, 72.0 และ 67.5 ตามลำดับ พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยไทยมีอัตราต่ำกว่าสถิติ องค์การอนามัยโลก ที่พบร้อยละ80-85 ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก และไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพ คนตามช่วงวัย ที่กำหนดไว้ร้อยละ85 ส่วนพัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัยรายเขตสุขภาพ 12 เขต (ยกเว้นกรุงเทพฯ) พบว่า เขตสุขภาพที่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย มีเพียงเขตสุขภาพที่ 6 ชลบุรีเพียงเขตเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีพ.ศ.2557 กับ ปีพ.ศ. 2560 พบว่า เขตสุขภาพที่มีพัฒนาการ สมวัยเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น มีเพียง 5 เขต คือ เขตสุขภาพที่ 2 พิษณุโลก เขตสุขภาพที่ 5 ราชบุรีเขตสุขภาพที่ 6 ชลบุรีและ เขตสุขภาพที่10 อุบลราชธานี

วลัยรัตน์ จันทรเสมา (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการสื่อสารแบบ วัจนภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา กลุ่มตัว อย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียน ชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ได้มาจากสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน มี 15 คน เพื่อเป็นกลุ่มทดลองกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาและแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แบบที่ใช้ในการวิจัย

One-Group Pretest-Posttest Desing และวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ t-test for Dependent sample ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านความเข้าใจภาษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา อยู่ในระดับดี

วิมลวรรณ ศิริ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยอันดับที่หนึ่ง ได้แก่ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์ฯ และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีกลุ่มที่มีเครือข่ายต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สุรีย์พร ศรีสมบูรณ์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 100 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าความเชื่อมั่น 0.96ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ ทดสอบแบบที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ ของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมครูมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านบุคลากร 2. บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ ของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เสาวรักษ์ คำภีระ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอมะปาย หลวง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามตำบล กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู ครูผู้ช่วย ผู้บริหาร และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทาการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ F-test และ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายคู่ กำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ .05 ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านบุคลากร รองลงมาได้แก่ ด้าน

วิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัด เชียงราย จำแนกตามตำบล พบว่า มีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ โดยที่ตำบลเทิดไทย มีการดำเนินงานแตกต่างกับตำบลแม่สลองในตำบลแม่สลองนอก และตำบลแม่ฟ้า หลวง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนทร หลักคำ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 ปี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 ปี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยกับด้านครูผู้สอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา 2. รูปแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 ปีของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 ด้านและองค์ประกอบย่อย ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านผู้บริหาร มี 6 องค์ประกอบย่อย 2) องค์ประกอบด้านครูผู้สอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีองค์ประกอบย่อย 9 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบด้านเด็ก มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบย่อย และ 4) องค์ประกอบด้านสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม มีองค์ประกอบย่อย 8 องค์ประกอบย่อย 3. ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 ปี โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูผู้สอนและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา

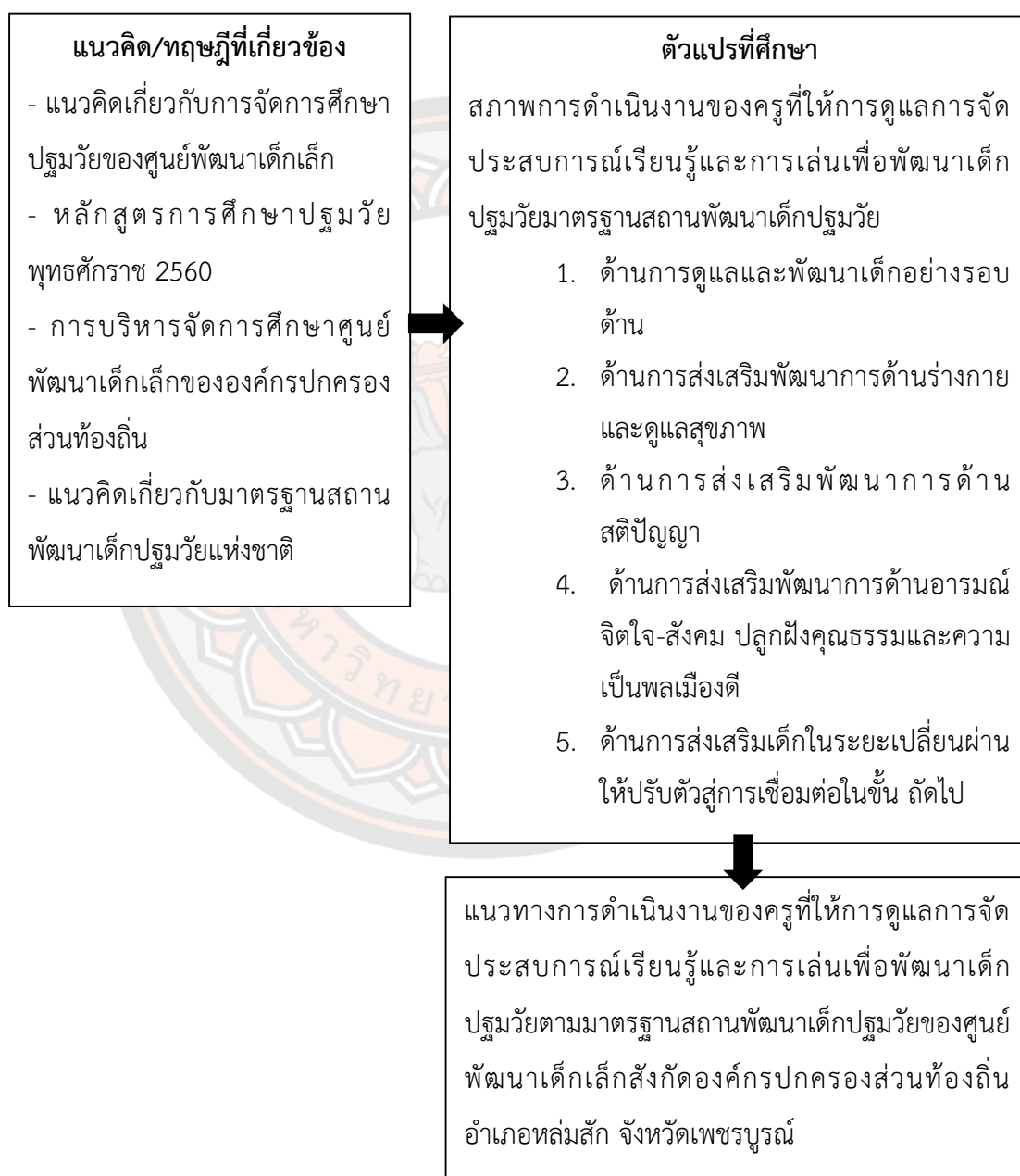
นงลักษณ์ ยุทธสุทธิพงศ์ (2546) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 3 ขวบ) เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัย พบว่าสภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 3 ขวบ) เขตการศึกษา 11 โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้และด้านผลการพัฒนาเด็กโดย ภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ ในระดับปานกลาง

อัมรินทร์ แยมเพ็ง (2563) ได้วิจัย เรื่องการศึกษาผลการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาของเด็กบนพื้นฐานการเป็นมนุษย์ที่มีความ สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายสูงสุดและเต็มตามศักยภาพนั้น การดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ต้องดำเนินการให้ได้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยขอนำเสนอ กรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน 77 คน นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 33 คน ที่ปฏิบัติงานในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้นจำนวน 131 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน หัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 60 คน นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 คน ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเคชีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) (Likert and Resis, 1967, p. 90-99) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม รายนามผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

2.5.1 รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรุประชีวิน อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.2 ดร. สติพร เขาวนชัย อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.3 นางสาวชุติมา ลาคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนพ่อนุ่นพาเมืองอุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต2

2.6 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก หน้า 105)

2.7 นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.8 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 21 แห่ง เพื่อขอเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา นักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3. เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 103 ฉบับ โดยผ่าน google form ได้รับคืนจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ

4.2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงานการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นางธัญญ์สุตา โพธิ์เจริญชัย	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย
2. นางฐิติรัตน์ ชาอุ่น	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

3. นางปิยะฉัตร พลกล้า	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดู่
4. นายจรัญ พาปา	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
5. นางรัตนารณ์ เกษามูล	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.2.3 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดของแต่ละด้านได้แก่ ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้าน

การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิกิริยาคุณธรรม และความเป็นพลเมืองดี ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้น ถัดไป มาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2.4 ร่างข้อคำถามเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ

2.2.5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.3.1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน

2.3.2 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.3.4 ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.3.5 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามวันเวลา และสถานที่ที่นัดหมาย ตาราง 3

ตาราง 3 แสดงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ-สกุล	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1. นางธัญย์สุตา โพธิ์เจริญชัย	7กุมภาพันธ์ 2565	13.00 น.	โปรแกรม Zoom
2. นางจิตติรัตน์ ชาอ่อน	7กุมภาพันธ์ 2565	15.00 น.	โปรแกรม Zoom
3. นางปิยะณัฐ พลกล้า	9กุมภาพันธ์ 2565	10.30 น.	โปรแกรม Zoom
4. นายจรัญ พาปา	9กุมภาพันธ์ 2565	14.00 น.	โปรแกรม Zoom
5. นางรัตนภรณ์ เกษามูล	10กุมภาพันธ์ 2565	11.00 น.	โปรแกรม Zoom

2.3.6. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	20	19.4
1.2 หญิง	83	80.6
รวม	103	100
2. ระดับการศึกษา จำแนกเป็น		
2.1 ปริญญาตรี	21	20.4
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	82	79.6
รวม	103	100
3. สถานภาพ จำแนกเป็น		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	18	17.5
3.2 หัวหน้าสถานศึกษา	60	58.3
3.3 นักวิชาการศึกษา	25	24.3
รวม	103	100

จากตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และเพศหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็น ร้อยละ 80.6

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 ระดับปริญญาโท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 และระดับปริญญาเอก จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 เป็นหัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 และเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อ	ด้านการดำเนินงานของครูตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน	4.08	0.40	มาก
2	ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและ ดูแลสุขภาพ	4.15	0.45	มาก
3	ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร	4.12	0.48	มาก
4	ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็น พลเมืองดี	4.10	0.48	มาก
5	ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป	4.11	0.46	มาก
รวม		4.11	0.40	มาก

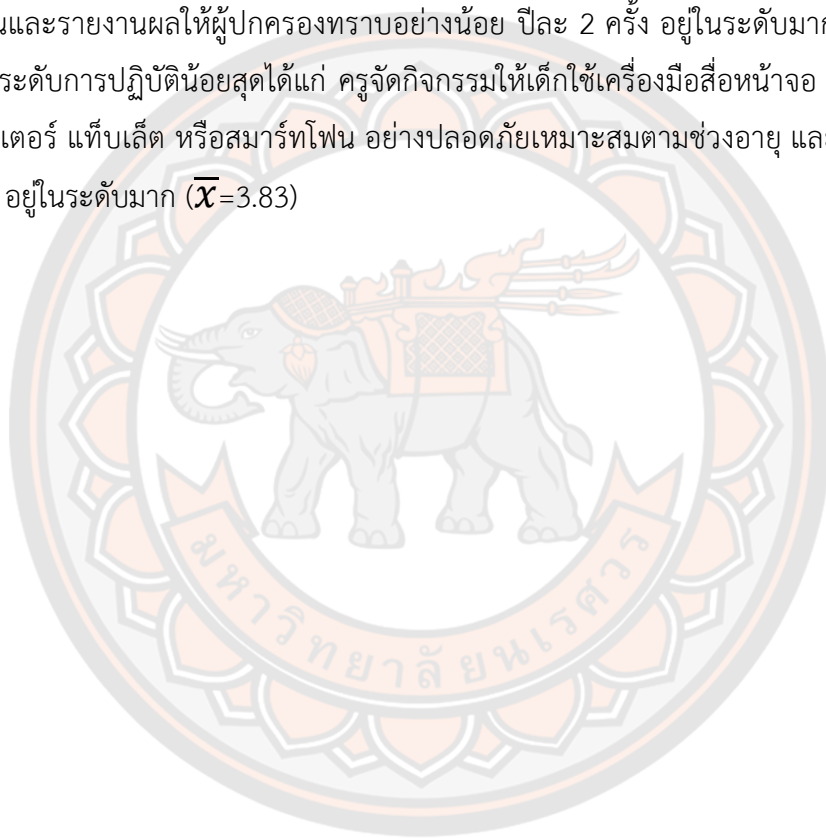
จากตาราง 5 พบว่า ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$)

และด้านที่ระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน

ข้อ	ด้านการดำเนินงานของครูตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	4.27	0.51	มาก
2	ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม คือ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติ มุมเกมการศึกษา ที่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลายและเพียงพอ อย่างหมุนเวียน	4.16	0.68	มาก
3	ครูจัดกิจกรรมสนับสนุนให้เด็กริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและแสดง/นำเสนอความคิด และ ความรู้สึก โดยครูเรียนรู้ร่วมกับเด็ก	3.98	0.61	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอ	3.83	0.76	มาก
5	ครูสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และ บันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปี สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง	4.17	0.60	มาก
รวม		4.08	0.40	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) รองลงมา ได้แก่ ครูสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปี สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุดได้แก่ ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอบรรยากาศ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

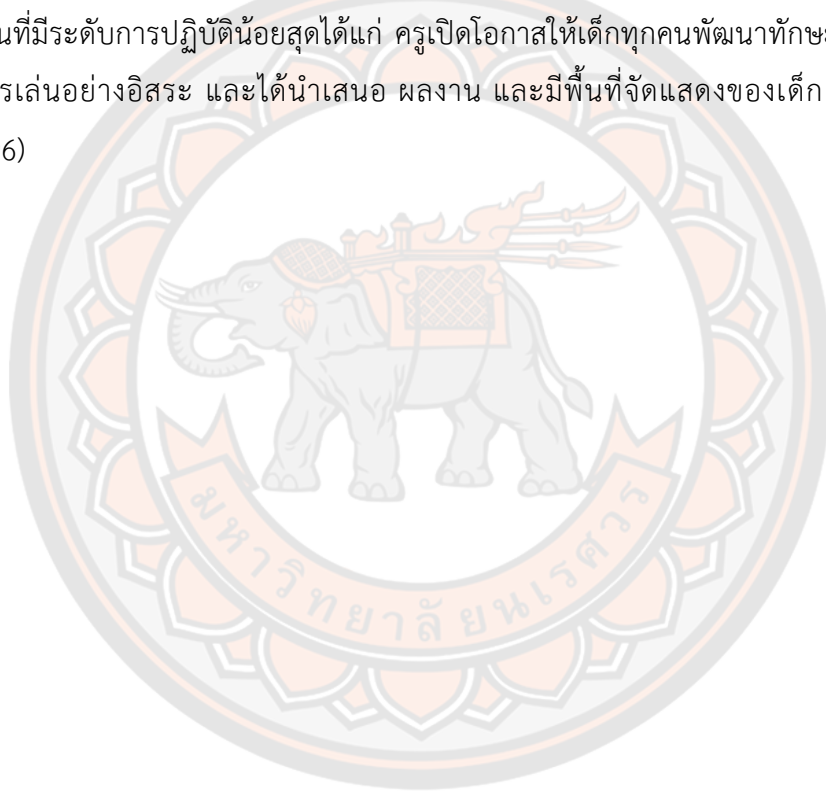
ข้อ	ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสม กับวัยของเด็ก ภาชนะที่ ใส่อาหาร และ สถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย	4.32	0.61	มาก
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็ก โดยมี รายการอาหารที่หลากหลาย และมีคุณค่า ทางโภชนาการที่เหมาะสม	4.08	0.80	มาก
3	ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการ กินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้ นมวัว เด็ก ที่มีน้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับ ความจำเป็นของเด็ก	4.04	0.66	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการ ประกอบอาหารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การ รับประทานอาหารที่เหมาะสม และสุขนิสัย การกินที่ดีให้กับเด็ก	4.06	0.68	มาก
5	ครูจัดกิจกรรมมารยาทในการกิน การล้างมือ การแปรง-ฟัน การเล่น การนอน การ รักษาความสะอาดและการป้องกันการติดเชื้อ	4.26	0.63	มาก
รวม		4.15	0.45	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) รองลงมา ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมมารยาทในการกิน การล้างมือ การแปรง-ฟัน การเล่น การนอน การรักษาความสะอาด และ การป้องกันการติดเชื้อ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรเด็ก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปริมาณที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุดได้แก่ ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็กที่มีน้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร

ข้อ	ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร	4.31	0.58	มาก
2	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ผ่าน การเล่นอย่างอิสระ	4.14	0.67	มาก
3	ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงของเด็ก	3.96	0.75	มาก
4	ครูจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และ ลงมือทำของเด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงานของเด็ก	4.17	0.67	มาก
5	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารความต้องการด้วยภาษาท่าทาง ภาษาพูด และได้รับการตอบสนองอย่าง เหมาะสมตามวัย	4.02	0.69	มาก
รวม		4.12	0.48	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผลการศึกษาสภาพสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร ($\bar{x}=4.31$) รองลงมา ได้แก่ ครูจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และ ลงมือทำของเด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงานของเด็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุดได้แก่ ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงของเด็ก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ข้อ	ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ครูให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.25	0.62	มากที่สุด
2	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย	4.04	0.74	มาก
3	ครูฝึกทักษะในการติดตาม กำกับ และประเมินตนเองด้วยการชวนให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการ ทำกิจกรรม หรือจากผลงานของเด็ก ชวนให้เด็กคิดตั้งคำถามเพื่อการพัฒนา หรือปรับปรุงตนเอง	4.05	0.65	มาก
4	ครูจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู/ผู้ดูแลเด็ก เด็กต่อเด็ก และจัดการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.63	มาก
5	ครูจัดให้เด็กมีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกาย ตามความสนใจและความถนัด	4.05	.65	มาก
รวม		4.10	0.48	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผลการศึกษาสภาพสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.25$) รองลงมา ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู/ผู้ดูแลเด็ก เด็กต่อเด็ก และจัดการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

ข้อ	ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	กลุ่มตัวอย่าง (n=103)		ระดับการปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ครูวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม และครูคนใหม่	4.10	0.72	มาก
2	ครูมีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่งต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองรับทราบ และมีส่วนร่วมกัน พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.64	มาก
3	ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน	4.04	0.66	มาก
4	ครูรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสุขภาพการเติบโต พัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความต้องการพิเศษ และปัญหาที่อาจพบได้เพื่อส่งต่อในชั้นถัดไป	4.09	0.63	มาก
5	ครูศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.55	มาก
รวม		4.11	0.46	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้ เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) รองลงมา ได้แก่ ครูมีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่ง ต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองรับทราบ และมีส่วนร่วมกัน พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติ น้อยสุด ได้แก่ ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อน เข้าสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน 2) การพัฒนาด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ 3) ด้านส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร 4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิกิริยาคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี 5) การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำผลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 ด้าน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดมาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอ คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูทำการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก
รายบุคคล ทุกหน่วยการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและจัดหางบประมาณเพื่อจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้
ที่หลากหลายมีเครื่องมือสื่อสารหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน ที่
ทันสมัยและใช้งานได้เพียงพอกับจำนวนเด็ก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม เร่งรัดให้ครูปรับเปลี่ยนสื่อ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร
หน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟนและมุมต่างๆในห้องเรียนให้ทันสมัย
ตามสถานการณ์อยู่เสมอ เช่น ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ (COVID-2019) มีการใช้เทคโนโลยี
ในการสอนการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์
เครื่องมือสื่อสารหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน สนับสนุนให้ครู
เรียนรู้ร่วมกับเด็กให้เด็ก ตัดสินใจลงมือด้วยตนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 10 กุมภาพันธ์ 2565)

สรุปการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนา
เด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน
ดังนี้

1.ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของ
เครื่องมือสื่อสารหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน

2.ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและจัดหางบประมาณเพื่อจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายมีเครื่องมือสื่อสารหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน ที่ทันสมัยและใช้งานได้เพียงพอกับจำนวนเด็ก

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จากผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการดำเนินการจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคต่างๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูใช้โปรแกรม thai school lunch ในการคำนวณสูตรอาหาร เพื่อจัดเด็กได้รับประทานอาหารหลัก ครบ 5 หมู่อย่างหลากหลายและได้ดื่มนมอย่างเพียงพอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และให้ครูบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน กำกับติดตาม และออกนิเทศ พฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการตรวจสอบสภาพประจำวัน และบันทึกข้อมูลของเด็กทุกคน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 10 กุมภาพันธ์ 2565)

สรุปการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และดูแลสุขภาพ ดังนี้

1.ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูใช้โปรแกรม thai school lunch ในการคำนวณสูตรอาหาร เพื่อจัดเด็กได้รับประทานอาหารหลัก ครบ 5 หมู่อย่างหลากหลายและได้ดื่มนม และน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ

2.ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และให้ครูบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงของเด็ก คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จากผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมของครูในด้านการพัฒนาทักษะในชีวิตประจำวัน การให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน ระดมทุนเพื่อสนับสนุนการจัดหาสื่อ ให้เพียงพอกับความ ต้องการของเด็กจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ทักษะการฟัง และการพูดให้กับเด็กอย่างเหมาะสม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้าน การใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย และหลากหลาย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม ควบคุม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะด้านการอ่านเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเต็มศักยภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 10 กุมภาพันธ์ 2565)

สรุปการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และดูแลสุขภาพ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และควรมีการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมของครู

4. ด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการกับกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศและติดตาม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครูและให้ครูทำแบบประเมินตนเองอยู่เสมอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเสนอแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยบูรณาการผ่านการเล่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามให้ครูจัดกิจกรรมที่เชื่อมต่อกับวัดใกล้เคียงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมกับชุมชน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามให้ครูรายงานผลพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 10 กุมภาพันธ์ 2565)

สรุปการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และดูแลสุขภาพ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการกับกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครูและให้ครูทำแบบประเมินตนเองอยู่เสมอ

5. ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ครู ผู้ปกครองผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ให้คำแนะนำผู้ปกครองในการฝึกให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ก่อนเข้าเรียน เช่น การกิน การขับถ่าย การใช้ห้องน้ำ หรือการบอกความต้องการได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติสำหรับครูให้มีการบันทึกข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่งต่อการเลื่อนระดับชั้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสนอแนะแนวทางให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการ เตรียมตัวเด็กหรือไว้สำหรับปรึกษาหารือปัญหาหรือแนวทางต่างๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามควบคุมดูแลติดตามการส่งต่อข้อมูลต่างๆของเด็กให้กับครูคนใหม่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูทำแผน หรือโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มี
หน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อฝึกการเปลี่ยนแปลง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 10 กุมภาพันธ์ 2565)

สรุปการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา
เด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
และดูแลสุขภาพ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสนอแนะแนวทางให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองใน
การ เตรียมตัวเด็กหรือไว้สำหรับปรึกษาหารือปัญหาหรือแนวทางต่างๆ

ตาราง 11 สรุปแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม	แนวทาง
1. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสนอแนวทางให้ครูทำการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล ทุกหน่วยการเรียนรู้ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน และจัดหางบประมาณเพื่อจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ ที่หลากหลายมีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม เร่งรัดให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปรับเปลี่ยนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ใน และมุมต่างๆในห้องเรียนให้ทันสมัยตามสถานการณ์อยู่เสมอ 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ครูเรียนรู้ร่วมกับเด็กให้เด็ก ตัดสินใจลงมือด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

-
- 2. ข้อเสนอแนะแนวทาง**
- การพัฒนาด้านการส่งเสริม**
- พัฒนาการด้านร่างกายและ**
- ดูแลสุขภาพ**
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการดำเนินการจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคต่างๆ
 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูใช้โปรแกรม thai school lunch ในการคำนวณสูตรอาหาร เพื่อจัดเด็กได้รับประทานอาหารหลัก ครบ 5 หมู่อย่างหลากหลายและได้ดื่มนมอย่างเพียงพอ
 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และให้ครูบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอสรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ
 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน กำกับติดตาม และออกนิเทศพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการตรวจสุขภาพประจำวันและบันทึกข้อมูลของเด็กทุกคนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
-

-
3. ข้อเสนอแนะแนวทาง การพัฒนาด้านการส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมของครู ในด้านการพัฒนาทักษะในชีวิตประจำวัน การให้เด็กปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันด้วยตนเอง
 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน ระดมทุนเพื่อสนับสนุนการจัดหาสื่อ ให้เพียงพอกับความต้องการของเด็กจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ทักษะการฟัง และการพูดให้กับเด็กอย่างเหมาะสม
 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์โดยเน้นเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เป็นไปตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้าน การใช้ภาษาในการสื่อ ความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย และ หลากหลาย
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม ควบคุม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะด้านการอ่านเพื่อพัฒนาเด็กอย่าง เต็มศักยภาพ
-

-
- 4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ - สังคม ปฐมวัย คุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี**
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เน้นคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการกับกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้
 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศและติดตาม การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครูและให้ครูทำแบบประเมินตนเองอยู่เสมอ
 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมและเสนอแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฐมวัยคุณธรรม จริยธรรม โดยบูรณาการผ่านการเล่น
 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามให้ครูจัดกิจกรรมที่เชื่อมต่อกับวัดใกล้เคียงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมกับชุมชน
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ติดตามให้ครูรายงานผลพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ
-

-
5. ข้อเสนอแนะแนวทาง การพัฒนาด้านการส่งเสริม เด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ครู ผู้ปกครอง ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ให้คำแนะนำผู้ปกครองในการฝึกให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ก่อนเข้าเรียน เช่น การกิน การขับถ่าย การใช้ห้องน้ำ หรือการบอกความต้องการได้
 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติสำหรับครูให้มีการบันทึกข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่งต่อการเลื่อนระดับชั้น
 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสนอแนะแนวทางให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการ เตรียมตัวเด็กหรือไว้สำหรับปรึกษาหารือปัญหาหรือแนวทางต่างๆ
 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรควบคุมดูแล ติดตามการส่งต่อข้อมูลต่างๆของเด็กให้กับครูคนใหม่
 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูทำแผน หรือโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มีหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อฝึกการเปลี่ยนแปลง
-

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสถานศึกษา และเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 103 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่จำนวน 5 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่าง

รอบด้าน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี ส่วนด้านการดำเนินงานของครู ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน

เมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รองลงมา ได้แก่ ครูสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปี สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอ

1.2 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย รองลงมา ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมมารยาทในการกิน การล้างมือ การแปรง-ฟัน การเล่น การนอน การรักษาความสะอาด และ การป้องกันการติดเชื้อ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรเด็ก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปริมาณที่เหมาะสม และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่

เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็กที่มีน้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร รองลงมาคือ ครูจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และ ลงมือทำของเด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงานของเด็ก และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ได้แก่ ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงของเด็ก

1.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏักฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู เด็กต่อเด็ก และจัดการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย

1.5 ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ครูศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้ เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ครูมีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่งต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและการเรียนรู้โดยให้ผู้ปกครองรับทราบและมีส่วนร่วมกันพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ได้แก่ ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน

2. ผลการศึกษาเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มีข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสนับสนุนให้ครูเรียนรู้ร่วมกับเด็กให้เด็ก ตัดสินใจลงมือด้วยตนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำและมีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล ตลอดจนสนับสนุน งบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ที่ทันสมัยหลากหลายเพียงพอกับจำนวนเด็ก และร่วมหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่

2.2 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมวางแผนให้ครูใช้โปรแกรม thai school lunch ในการคำนวณสูตรอาหารตลอดจนกำกับติดตามการจัดหาน้ำดื่ม นม และภาชนะที่สะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคต่างๆ เพื่อจัดเด็กได้รับประทานอาหารหลัก ครบ 5 หมู่อย่างหลากหลายและอย่างเพียงพอ และกำกับติดตามการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และให้ครูบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร ดำเนินการนิเทศ ติดตาม การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้าน การใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย

2.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี โดยบูรณาการผ่านการเล่นและให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครูและให้ครูทำแบบประเมินตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนให้ครูรายงานผลพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ

2.5 ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมร่วมวางแผนให้ครูทำแผนหรือโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มีหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อฝึกการเปลี่ยนแปลง และให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการ เตรียมตัวเด็กหรือไว้สำหรับปรึกษาหารือปัญหาหรือแนวทางต่างๆ กำกับตรวจสอบ การปฏิบัติสำหรับครูให้มีการบันทึกข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่งต่อการเลื่อนระดับชั้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีความสำคัญต่อดำเนินงานของครู เพราะมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือ ประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ เป็นตัวกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินของครูที่ชัดเจน โดยมีการจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอ มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมกับวัยของเด็ก ไม่ซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์ ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็ก ที่มีน้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสม ความจำเป็นของเด็ก ครูจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การรับประทานอาหารที่เหมาะสม และสุขนิสัยการกินที่ดีให้กับเด็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะชัย คงมัน (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและ

จัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และดูแลสุขภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรักษ์ คำภีระ (2561) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ มีบริการส่งเสริมสนับสนุน สำหรับเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารว่าง อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการ อาหารเสริม (นม) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก และการตรวจสอบสุขภาพเด็ก เล็กประจำปี

ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ได้แก่ ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้ไม่ครบทุกประเด็น เช่น การจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม คือ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาท สมมติ มุมเกมการศึกษา ที่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ยังไม่มีมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยและในบางแห่งมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก และการกิจกรรมต่างๆไม่เกิดการสนับสนุนให้เด็กริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและแสดง/นำเสนอความคิด และ ความรู้สึก โดยบางแห่งยังไม่เกิดการบูรณาการระหว่างครูเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ตลอดจนยังขาดการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กและบันทึกเป็นรายบุคคลให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน ดังที่ ฐิติมา ชูใหม่ (2559) ได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่จะก้าวเข้าสู่การพัฒนา ของชีวิต เด็กจะเริ่มพัฒนาลักษณะ ความเป็นตัวของ ตัวเอง ให้ความสนใจในสิ่งรอบตัว ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กวัยนี้ จึงควรเข้าใจ และ ยอมรับถึงลักษณะเฉพาะวัยอย่างถูกต้องเพื่อเป็นการ สนับสนุน และสามารถดูแลเด็กวัยนี้ได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ของร่างกายจากลักษณะ ทัวไปหรือง่ายๆ ไปสู่ลักษณะ เฉพาะที่มีความซับซ้อน มากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในขนาดและการทำหน้าที่ และพัฒนาการก็ เป็นการเปลี่ยนแปลงใน โครงสร้างของระบบต่างๆ ของร่างกายอย่างมีทิศทาง มี ระเบียบ แบบแผน สืบเนื่องกัน รวมทั้งด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ เกิดความ เพิ่มพูนทักษะ และความสามารถใหม่ๆ อัน เนื่องจากการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์ของบุคคล และประสบการณ์ของเด็กนั้น ย่อมมาจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยเฉพาะ จากบิดา มารดา ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่สำคัญที่สุดที่จะสร้าง ประสบการณ์ให้แก่เด็ก นับตั้งแต่แรก เกิดเพื่อให้เกิด การเรียนรู้อันเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการที่ดีและ เหมาะสมต่อไป และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วันนิสาห์ แก้วแข็งชั้น (2560) ได้ทำการศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการ เด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ 67.5 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย 6 ครั้ง ปี พ.ศ.2442, 2447, 2550, 2553, 2557 และ 2560 พบว่า สถานการณ์พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยยังคงที่และมีแนวโน้ม ลดลงที่ร้อยละ 71.7, 72.0, 67.7, 73.4, 72.0 และ 67.5 ตามลำดับ พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยไทยมีอัตราต่ำกว่าสถิติ องค์การอนามัยโลก ที่พบร้อยละ 80-85 ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก และไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพ คนตามช่วงวัย ที่กำหนดไว้ร้อยละ 85 ส่วนพัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัยรายเขตสุขภาพ 12 เขต (ยกเว้นกรุงเทพฯ) พบว่า เขตสุขภาพที่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย มีเพียงเขตสุขภาพที่ 6 ชลบุรีเพียงเขตเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีพ.ศ.2557 กับ ปีพ.ศ. 2560 พบว่า เขตสุขภาพที่มีพัฒนาการ สมวัยเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น มีเพียง 5 เขต คือ เขตสุขภาพที่ 2 พิษณุโลก เขตสุขภาพที่ 5 ราชบุรีเขตสุขภาพที่ 6 ชลบุรีและ เขตสุขภาพที่10 อุบลราชธานี

2. แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางสำคัญดังนี้

2.1 ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการร่วมวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอิงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เสนอแนวทางให้ครูทำการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล ทุกหน่วยการเรียนรู้ สนับสนุนและจัดหางบประมาณเพื่อจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ ที่หลากหลายมีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก ติดตาม เร่งรัดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปรับเปลี่ยนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ใน และมุมต่างๆในห้องเรียนให้ทันสมัยตามสถานการณ์อยู่เสมอในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-2019) ให้ครูทำความสะอาดของเล่นในมุมเพื่อป้องกันโรค และร่วมหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่ สนับสนุนให้ครูเรียนรู้ร่วมกับเด็กให้เด็ก ตัดสินใจลงมือด้วยตนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ดังที่ ทศนา แก้วพลอย (2554) ได้กล่าวว่า การศึกษาเด็กปฐมวัย หมายถึง การให้การศึกษแก่เด็กวัยเริ่มต้นเพื่อให้เกิดการ พัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจและด้านสังคม ดังนั้น การคิดในวัยนี้ จึงมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรอง

มาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (2551) ในส่วนของมาตรฐานครูที่ว่า ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นเด็กเป็นสำคัญ และในด้านบุคลิกภาพที่พบว่า ครูควรตรงต่อเวลา แต่งกายตามระเบียบ ของโรงเรียน มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ยิ้มแย้มแจ่มใสและพูดจาสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี ตู้จินดา(2557) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอมะนัง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี ความคิดเห็นระดับมากทุกข้อ ได้แก่ จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมตามหลักสูตร จัดกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และจัดหาสื่อการเรียน การสอนและของเล่นให้มีจำนวนเพียงพอหลากหลาย และเหมาะสมกับเด็ก

2.2 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินการจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคต่างๆ ร่วมวางแผนให้ครูใช้โปรแกรม thai school lunch ในการคำนวณสูตรอาหารเพื่อจัดเด็กได้รับประทานอาหารหลัก ครบ 5 หมู่อย่างหลากหลายและได้ดื่มนมอย่างเพียงพอ กำกับติดตามการสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และให้ครูบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ และวางแผน กำกับติดตาม และออกนิเทศพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง และตรวจสุขภาพประจำวันและบันทึกข้อมูลของเด็กทุกคน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะชัย คงมัน (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย แห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรักษ์ คำภีระ (2561) ได้ทำการศึกษา สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ มีบริการส่งเสริมสนับสนุน สำหรับเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารว่าง อาหารกลางวัน

ตามหลักโภชนาการ อาหารเสริม (นม) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่น พัฒนาการเด็ก และการตรวจสุขภาพเด็ก เล็กประจำปี

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมของครูในด้านการพัฒนาทักษะในชีวิตประจำวัน การให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง วางแผน ระดมทุนเพื่อสนับสนุนการจัดหาสื่อ ให้เพียงพอกับความต้องการของเด็กจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ทักษะการฟัง และการพูด ให้กับเด็กอย่างเหมาะสม จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้าน การใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย และติดตาม ควบคุม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะด้านการอ่านเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเต็มศักยภาพ ดังที่ ภิญญาดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์ (2551) ได้กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย เป็นอย่างมาก เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทักษะทางดานสื่อสาร การคิดและการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ อีกทั้งนำไปสู่การพัฒนาตนเองโดยองค์รวมโดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐาน สำคัญในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ จันทรเสมา (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก คือระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา ด้านความเข้าใจภาษา ด้านการสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา

2.4 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลุกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ นิเทศและติดตาม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครูและให้ครูทำแบบประเมินตนเองอยู่เสมอ มีการประชุมและเสนอแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยบูรณาการผ่านการเล่น กำกับติดตามให้ครูจัดกิจกรรมที่เชื่อมต่อกับวัดใกล้เคียงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมกับชุมชน ตลอดจนให้ครูรายงานผลพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ ดังที่ เปรมวราพร พิณจิรวิทย์ (2558) ได้

กล่าวว่า เด็กชั้นอนุบาลเป็นกำลังสำคัญ ของประเทศในอนาคตควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข คุณธรรมจริยธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีเมตตา น้ำใจ คุณธรรมแต่ละด้านมีความสำคัญ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของ เด็ก ปฐมวัยให้มีความขยัน ตั้งใจทำงานอย่างต่อเนื่อง กล้าเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ รู้จักแก้ปัญหาทำงานให้ เสร็จ ตามเวลาที่กำหนด มีความซื่อสัตย์ ประพฤติดีทั้งต่อหน้า และลับหลัง ปฏิบัติตนตามกฎและ ระเบียบ รู้จักการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้ และรู้จัก การแบ่งปัน สละ ความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และอาสาช่วยเหลือผู้อื่นได้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัมรินทร์ แยมเพ็ง (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรม นิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร พบว่า ผลการ จัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโส ธรวรารามวรวิหาร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ด้านความสามัคคี รองลงมาคือ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้าน ความ รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความรับผิดชอบ

2.5 ด้านการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป พบว่า ควรดำเนินการประชุมร่วมวางแผนให้ครูทำแผน หรือโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มี หน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อฝึกการเปลี่ยนแปลง สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ครู ผู้ปกครอง ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ให้คำแนะนำผู้ปกครองในการฝึกให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ก่อนเข้าเรียน เช่น การกิน การขับถ่าย การใช้ห้องน้ำ หรือการบอกความต้องการได้ กำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติสำหรับครูให้มีการบันทึกข้อมูลพื้นฐานของเด็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลส่งต่อการ เรียนระดับชั้นเสนอแนะแนวทางให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการ เตรียมตัวเด็กหรือ ไว้สำหรับปรึกษาหารือปัญหาหรือแนวทางต่างๆ ควบคุมดูแล ติดตามการส่งต่อข้อมูลต่างๆของเด็ก ให้กับครูคนใหม่ ดังที่ นรรัชต์ ฝันเชียร (2562) ได้กล่าวว่า ระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อ ในชั้นถัดไปส่งผลกระทบต่อของนักเรียนค่อนข้างมาก เพราะความแตกต่างในรูปแบบการศึกษาของแต่ละ ระดับ ทำให้นักเรียนเมื่อก้าวมาสู่ระดับการศึกษาใหม่ อาจมีปัญหาด้านการเรียนและการปรับตัว ซึ่ง ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้ในระยะยาว สิ่งนี้คือ ปัญหาที่เกิดจากรอยต่อทางการศึกษา ที่สำคัญ สำหรับรอยต่อทางการศึกษาที่มีปัญหามากที่สุดคือ รอยต่อทางการศึกษาระหว่างอนุบาลกับ ระดับประถมศึกษา เพราะด้วยหลักสูตรที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ทำให้การเชื่อมต่อทางการศึกษา

ในช่วงนี้เป็นช่วงที่มีปัญหามากที่สุด จะเห็นได้ว่ารอยต่อทางการศึกษาระหว่างอนุบาลกับประถมศึกษา นั้นมีความสำคัญอย่างมาก และเป็นความท้าทายของสถานศึกษาในการบริหารจัดการรูปแบบของการ เชื่อมต่อนี้ เพราะถ้าสามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมแล้ว จะช่วยลดปัญหาด้านการเรียนของ นักเรียนที่ขึ้นมาจากระดับปฐมวัยได้อีกมาก ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลด เครียดความกดดันที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปรับตัวของนักเรียน และทำให้นักเรียนเรียนรู้ในระดับที่ สูงขึ้นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตโสภณ โสหา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การ สร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กอนุบาลเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา: สภาพและปัญหาของครู พบว่า สภาพของครูในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กอนุบาลเพื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมความพร้อมทางการเรียน รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการดำเนินงานการ สร้างรอยเชื่อมต่อ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้าง รอยเชื่อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ครูมีการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน และกำหนดเวลาให้เด็กอยู่หน้าจอ อย่างปลอดภัยเหมาะสม ตามช่วงอายุ ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์ ควรกำกับติดตามให้มีการจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน กำหนดเวลาให้เด็กอยู่หน้าจอ อย่างปลอดภัยเหมาะสม ตาม ช่วงอายุ

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์ ควรนำผลการวิจัยการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ไปใช้เป็น แนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลการวิจัยการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ไปใช้เป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชนะชัย คงมั่น. (2564). *ศึกษาสภาพการดำเนินงานของครู/ผู้ดูแลเด็กในการดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย แห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ณัฐปภัสร์ มาเวหา. (2564). *การศึกษาศภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นงลักษณ์ ยุทธสุทธิพงศ์. (2550). *การศึกษาศภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถาน ศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 13. สำนักตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 8 สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. อุบลราชธานี*.
- จันทิมา จันทรสุวรรณ. (2558). *การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- จิตโสภณ โสหา. (2561). *การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับก่อนอนุบาลเพื่อเข้าสู่ชั้น ประถมศึกษา: สภาพและปัญหาของครู. หลักสูตรวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*.
- จุฑารัตน์ ศรีสด. (2552). *สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.
- พัชรี ชุ่มสวัสดิ์. (2551). *ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยยาบ อำเภอบ้านขี จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- ภิญญาตพัญญู เพ็ชรรัตน์. (2551). *การศึกษาศภาพความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี. คณะ ศึกษาศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- รัศมี ตูจันดา. (2557). *การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราช ภัฏกาญจนบุรี*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*.

กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สัมเรียง โภชนาธาร. (2548). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สุรีย์พร ศรีสมบูรณ์. (2558). *บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดกาญจนบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สุนทร หลักคำ. (2561). *การพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 ปี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สมบัติ สิงห์คำ. (2550). *ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เสาวรักษ์ คำภีระ. (2561). *การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบนพื้นที่สูง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). เชียงราย: มหาวิทยาลัยพะเยา.

วันนิสาห์ แก้วแข็งขัน. (2560). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560*. ซีจีทูล.

วลัยรัตน์ จันทร์เสมา. (2554). *ความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา*. (ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิโรจน์ สารัตนะ. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

วิมลวรรณ ศิริ. (2561). *การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

วีโรรัตน์ วัชรอาสน์. (2554) พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดชลบุรี.ชลบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.

อรพรรณ รัตนวงศ์. (2551). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศรีปทุมวัน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัมรินทร์ แยมเพ็ง. (2563).ผลการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร. สาขาหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาทรุประชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.สถิรพร เชวณชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. นางสาวชุติมา ลาคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนพ่อนพมาเมืองอุบลรัตน์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต2

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๘๗๐

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

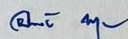
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูปะชีวิน

ด้วย นางสาวยุพารัตน์ กงจีน รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๕๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปิตตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๙๗๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณชุติมา ลาคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวยุพรัตน์ กงจีน รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๕๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปีตดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวยุพรัตน์ กงจีน

โทร. ๐๘-๕๓๗๘-๒๗๑๔

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นายกเทศมนตรีทุกแห่ง และนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

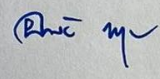
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวยุพรัตน์ กงจีน รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๕๗๔ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านครูที่ให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวยุพรัตน์ กงจีน
โทร. ๐๘-๕๓๗๘-๒๗๑๔

ภาคผนวก ง ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้ บริหาร สถาน ศึกษา	หัวหน้า สถาน ศึกษา	นัก วิชา การ ศึกษา	รวม	ผู้ บริหาร สถาน ศึกษา	หัวหน้า สถาน ศึกษา	นัก วิชา การ ศึกษา	รวม
1	ทต. ตาลเดี่ยว	1	3	1	5	1	1	1	3
2	อบต.น้ำก้อ	1	3	1	5	1	2	1	4
3	อบต.น้ำซุ่น	1	4	1	6	1	3	1	5
4	อบต. บ้านกลาง	1	4	2	7	1	3	2	6
5	อบต. บ้านโสก	1	1	1	3	0	1	0	1
6	อบต. บึงน้ำเต้า	1	3	1	5	1	1	1	3
7	อบต. ปากซ้อง	1	7	2	11	1	7	1	9
8	อบต.วัดป่า	1	1	1	3	0	0	1	1
9	อบต. หนองไขว่	1	5	1	7	1	4	1	6
10	อบต. ลานบ่า	1	4	2	7	1	3	2	6
11	อบต. บ้านตัว	1	3	2	6	1	3	1	5
12	อบต. บึงคล้า	1	6	2	9	1	5	1	7
13	อบต. สีกหลง	1	3	2	6	1	3	1	5

ลำดับ ที่	องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้ บริหาร สถาน ศึกษา	หัวหน้า สถาน ศึกษา	นัก วิชา การ ศึกษา	รวม	ผู้ บริหาร สถาน ศึกษา	หัวหน้า สถาน ศึกษา	นัก วิชา การ ศึกษา	รวม
14	อบต. บ้านไร่	1	3	2	6	1	3	1	5
15	อบต. ท่าอิบุญ	1	3	2	6	1	2	2	5
16	อบต. ฝายนาแซง	1	3	2	6	1	2	2	5
17	อบต. ห้วยไร่	1	6	2	9	1	4	2	7
18	อบต. ปากดุก	1	4	2	7	1	4	1	6
19	อบต. บ้านหวาย	1	3	2	6	1	3	1	5
20	อบต. ช้างตะลูด	1	8	2	11	1	6	2	9
	รวม	21	77	33	131	18	60	25	103

ที่มา : ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 พ.ค.
2564

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

การวิจัยครั้งนี้จะสมบูรณ์และมีความเชื่อถือได้ขึ้นอยู่กับคำตอบแบบสอบถามตามสภาพ ความเป็นจริงและครบทุกข้ออันจะเป็นประโยชน์ต่อไป

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ช่องว่างตรงตามความเป็นจริง ดังนี้

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. ระดับการศึกษา	☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. สถานภาพ	☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	
	☐ หัวหน้าสถานศึกษา	
	☐ นักวิชาการศึกษา	

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อ
พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ช่องว่างตรงตามความเป็นจริง มากที่สุด ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน					
1. ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
2. ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม คือ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาท สมมติ มุม เกมการศึกษา ที่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลายและ เพียงพอ อย่างหมุนเวียน					
3. ครูจัดกิจกรรมสนับสนุนให้เด็กริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและแสดง/นำเสนอความคิด และ ความรู้สึก โดยครูเรียนรู้ร่วมกับเด็ก					
4. ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภท โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน อย่าง ปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่ หน้าจอ					
5. ครูสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และบันทึก เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปี สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง					

ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ					
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่ม อาหารในปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความ สะอาด และปลอดภัย					
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็ก โดยมีรายการ อาหารที่หลากหลาย และมีคุณค่าทางโภชนาการที่ เหมาะสม ไม่ซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์					
8. ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกิน อาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็ก ที่มี น้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทาน อย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก					
9. ครูจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เหมาะสม และสุขนิสัยการกินที่ดีให้กับเด็ก					
10. ครูจัดกิจกรรมมารยาทในการกิน การล้างมือ การ แปรง-ฟัน การเล่น การนอน การรักษาความสะอาด และ การป้องกันการติดเชื้อ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรเด็ก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทานอาหารที่มี ประโยชน์ ปริมาณที่เหมาะสม มีมารยาทและสุขนิสัยที่ดี					

ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และ การสื่อสาร					
11. ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร					
12. ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ผ่าน การเล่นอย่าง อิสระ					
13. ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการ คิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมี พื้นที่จัดแสดงของเด็ก					
14. ครูจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อ ต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และ ลงมือทำของ เด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงาน ของเด็ก					
15.ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารความต้องการด้วยภาษา ท่าทาง ภาษาพูด และได้รับการตอบสนองอย่าง เหมาะสม ตามวัย					

ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี					
16. ครูให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล					
17. ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้ง ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่าง เหมาะสมกับ กาลเทศะตามวัย					
18. ครูฝึกทักษะในการติดตาม กำกับ และประเมินตนเอง ด้วยการชวนให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการ ทำกิจกรรม หรือจากผลงานของเด็ก ชวนให้เด็กคิดตั้งคำถามเพื่อการ พัฒนา หรือปรับปรุงตนเอง					
19. ครูจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเด็กกับครู/ผู้ดูแลเด็ก เด็กต่อเด็ก และจัดการแก้ไข ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม					
20.ครูจัดให้เด็กมีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ผ่านงาน ศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกาย ตามความสนใจ และความถนัด					

ด้านการปฏิบัติพฤติกรรมตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การ เชื่อมต่อในชั้นถัดไป					
21. ครูวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคย ปรับตัว กับสิ่งแวดล้อม และครูคนใหม่					
22. ครูมีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่ง ต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและ การเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองรับทราบ และมีส่วนร่วมกัน พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง					
23. ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความ พร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถาน พัฒนาเด็ก ปฐมวัย/โรงเรียน					
24. ครูรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสุขภาพการ เติบโต พัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความ ต้องการพิเศษ และปัญหาที่อาจพบได้เพื่อส่งต่อในชั้น ถัดไป					
25. ครูศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเตรียมความพร้อม เพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้ เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง					

ภาคผนวก จ ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ตารางแสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ข้อ	การดำเนินงานของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล
		คนที่	คนที่	คนที่		
		1	2	3		
ด้านการดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน						
1	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ครูจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม คือ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติ มุมเกมการศึกษา ที่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลายและเพียงพอ อย่างหมุนเวียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ครูจัดกิจกรรมสนับสนุนให้เด็กริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและแสดง/นำเสนอความคิด และ ความรู้สึก โดยครูเรียนรู้ร่วมกับเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภทโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาที่ให้เด็กอยู่หน้าจอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ครูสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และ บันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องตลอดปี สรุปผลการประเมินรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การดำเนินงานของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล
		คนที่	คนที่	คนที่		
		1	2	3		
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ						
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็กครบ 5 กลุ่มอาหารในปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาชนะที่ใส่อาหาร และสถานที่รับประทานอาหารมีความสะอาด และปลอดภัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอาหารให้กับเด็ก โดยมีรายการอาหารที่หลากหลาย และมีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม ไม่ซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ครูสำรวจและบันทึกปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหารของเด็ก เช่น เด็กที่แพ้อาหาร แพ้นมวัว เด็ก ที่มีน้ำหนัก ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ และดูแลให้เด็กได้รับประทานอย่างเหมาะสมกับความจำเป็นของเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เหมาะสม และสุขนิสัยการกินที่ดีให้กับเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ครูจัดกิจกรรมมารยาทในการกิน การล้างมือ การแปรงฟัน การเล่น การนอน การรักษาความสะอาด และ การป้องกันการติดเชื้อ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรเด็ก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปริมาณที่เหมาะสม มีมารยาทและสุขนิสัยที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การดำเนินงานของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร						
11	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ผ่าน การเล่นอย่างอิสระ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ครูเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ผ่านการเล่นอย่างอิสระ และได้นำเสนอ ผลงาน และมีพื้นที่จัดแสดงของเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ครูจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ที่หลากหลายเอื้อต่อการส่งเสริม กระตุ้นการคิด ค้นคว้า และลงมือทำของเด็ก และสื่อที่สนับสนุนการทำกิจกรรม และสร้างผลงานของเด็ก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้สื่อสารความต้องการด้วยภาษาท่าทาง ภาษาพูด และได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมตามวัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏักฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี						
16	ครูให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนรับฟัง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะตามวัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การดำเนินงานของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
18	ครูฝึกทักษะในการติดตาม กำกับ และประเมินตนเองด้วยการชวนให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการ ทำกิจกรรม หรือจากผลงานของเด็ก ชวนให้เด็กคิดตั้งคำถามเพื่อการพัฒนา หรือปรับปรุงตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ครูจัดกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู/ผู้ดูแลเด็ก เด็กต่อเด็ก และจัดการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ครูจัดให้เด็กมีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกาย ตามความสนใจและความถนัด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป						
21	ครูวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม และครูคนใหม่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ครูมีการสื่อสารของครูระหว่างชั้น หรือไปสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งใหม่ ด้วยการส่ง ต่อข้อมูลประวัติ ผลพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองรับทราบ และมีส่วนร่วม พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ครูสื่อสารและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง และเด็กก่อนเข้าสู่สถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การดำเนินงานของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
24	ครูรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กเกี่ยวกับสุขภาพ การเติบโต พัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนความต้องการพิเศษ และปัญหาที่อาจพบ ได้เพื่อส่งต่อในชั้นถัดไป	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ครูศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเตรียมความพร้อม เพื่อให้การดูแล และพัฒนาเด็กได้ เหมาะสมอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวยุพารัตน์ กงจีน

โทรศัพท์ 085-3782714

ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

แนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์

เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอความอนุเคราะห์ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของครูที่ให้การดูแลการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 5 ประเด็น ดังนี้

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูในการทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา/หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูในการจัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 พื้นที่/มุม คือ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบทบาท สมมติ มุมเกมการศึกษา ที่มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่หลากหลายและเพียงพอ อย่างหมุนเวียน อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูในการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้เด็กริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและแสดง/นำเสนอความคิด และ ความรู้สึก โดยครูเรียนรู้ร่วมกับเด็ก อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูในจัดกิจกรรมให้เด็กใช้เครื่องมือสื่อหน้าจอ ประเภท โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน อย่างปลอดภัยเหมาะสมตามช่วงอายุ และเวลาให้เด็กอยู่หน้าจอ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของครูในสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และบันทึกเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปี สรุปผลการประเมินและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง อย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวยุพารัตน์ กงจีน

โทรศัพท์ 085-37827